

Redaktören har ordet: Forskning om och genom möten mellan människor, praktiker och fenomen

Årets första nummer av Utbildning & Lärande publiceras under en tid då Högskolan Dalarnas lokaler åter igen börjar fyllas med människor efter pandemiårens folktomma tillvaro. Med hjälp av olika digitala redskap har vi dock bibehållit och vidareutvecklat våra möteskulturer, på lärosäten och i andra pedagogiska verksamheter runtom i landet och världen. Vi har lärt oss att skapa dynamik och hantera turtagning över nätet, vi har skapat mötespraxis som gör att geografiska avstånd inte längre uppfattas som ett hinder för samtal – och vi har också insett vilka kvalitéer som möten i samma fysiska rum möjliggör. Samtidigt har livet i andra pedagogiska praktiker pågått som vanligt, med skillnaden att möten med barns och elevers vårdnadshavare förlagts till nätet eller utomhusmiljöer.

I detta nummer får just *möten* stå som de fem olika artikelbidragens gemensamma beröringspunkt. I numrets första artikel, ”Att utveckla undervisningen i förskola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet: förskollärares professionella lärande i ett aktionsforskningsprojekt” presenterar Ulrika Bergmark och Susanne Westman en studie där mötet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet i förskolans praktik står i centrum. En aspekt av detta möte beskrivs som en ”friktion” som uppstår när förskollärares erfarenheter möter en samtalsform med vetenskapliga förtecken. Det handlar om möten mellan två abstrakta fenomen, men också möten mellan människor som representerar olika typer av pedagogisk verksamhet, forskning och förskoleverksamhet. Studien beskrivs som ett aktionsforskningsprojekt, där förskollärarnas erfarenheter och frågor varit centrala och där förskollärarnas egna behov av och vilja till kompetensutveckling drivit projektet framåt.

En liknande ansats där samverkan mellan forskare och lärare står i centrum känns igen i numrets andra artikel, ”Räknas detta också som text? Lässtrategier i ett ämnesintegrerat arbete med läromedelstexter”, skriven av Robert Walldén. Här riktas intresset mot frågor om hur lässtrategier kan bidra till läsning av naturvetenskapliga texter. I studien har klassrumsinteraktion mellan lärare och elever, liksom det nära samarbetet mellan forskare och lärare fungerat som utgångspunkter. Det handlar om möten mellan människor som verkar inom ramen för gemensam verksamhet men med olika roller och syften. Det handlar också om mer abstrakta möten mellan olika ämnen som ska integreras och texter som ska hanteras.

Läsning och undervisning om läsning är det centrala temat även i nästföljande artikel, ”Läsundervisning i en språkligt heterogen lågstadielklass”, författad av Susanne Duek, Anna Lindholm och Birgitta Ljung Egeland. Kontexten för studien som presenteras är en språkligt heterogen årskurs 3. Viktiga aspekter för studien var att följa lärarens arbete med läsundervisning efter att

klassen relativt snabbt förändrats från att vara språkligt homogen till att vara språkligt heterogen. Studien beskrivs som en fallstudie med ambitionen att kunna följa arbetet på nära håll. Mötet mellan såväl lärare och elev i undervisningen som mötet mellan olika språkliga resurser i detta klassrum utgör en viktig fond.

En annan variant av möten kan vi skönja i den fjärde artikeln, ”Inclusion as mental models: Learning processes among educational teams in special classes”, skriven av Johan Edin. Här uppmärksammas vi på att elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ofta hänvisas till specialklasser. En sådan segregerad modell reser frågor om organisatoriskt lärande, inkludering och likvärdighet. Intresset riktas mot lärare i specialklasser och de mentala modeller som skapas, upprätthålls och i viss mån också hindrar att organisatoriskt lärande sker. Om inkludering enbart föreställs som möjlig för de berörda eleverna i en segregerad miljö stannar resonemanget där och elevernas potentiella möten bortom sin mer segregerade specialklassmiljö blir avvisad.

Från intresset för organisatoriskt lärande och lärande i alternativt arrangerade lärmiljöer, tar vi oss till numrets sista artikel där kontexten är museum som lärmiljö. Artikeln ”Det ’okunniga museets’ potential: att möjliggöra alternativa lärmiljöer på Världskulturmuseet” är skriven av Helen Arfvidsson. Utgångspunkten kan beskrivas som ett möte mellan formellt och informellt lärande, där museet som en lärmiljö som kompletterar skolan, ställs i centrum. Här betonas inte minst den multi-modalitet som framträder som tydlig kontrast till skolans och klassrummets lärande. Elever vittnar om hur flera sinnesintryck tas i anspråk i museets miljö. Museet bjuder in till konkreta upplevelser som beskrivs som ”närmare”. Kanske kan vi här tala om mötens karaktär, där vissa möten är rika på upplevelser och intryck, medan andra tar färre sinnesintryck i anspråk. Kanske kan det jämföras med den skillnad vissa av oss upplever när vi går från enbart nätbaserade till fysiska möten. Kanske kan också det möte som tar färre sinnen i anspråk verka förtjänstfullt på andra sätt.

I och med detta nummer sker ett byte av huvudredaktör för tidskriften Utbildning och lärande. Vi tackar Åsa Wedin, professor i pedagogiskt arbete, som varit huvudredaktör sedan 2018, då Högskolan Dalarna fick äran att ta över ansvaret för tidskriften efter Högskolan i Skövde. Under Åsas lyhörda och kompetenta ledning har författande forskare, granskande forskarkollegor och medlemmarna i redaktionsrådet, inkluderats i ett ständigt pågående möte av texter och tankar. Till dessa möten bjuds också tidskriftens läsare in genom de texter som publiceras. Med det sagt önskar jag dig som läsare goda möten med bidragen i detta nummer av Utbildning & Lärande.

SARA IRISDOTTER ALDENMYR
Huvudredaktör